

รายงานการวิจัยในชั้นเรียน

เรื่อง

การศึกษาพฤติกรรมการไม่ส่งงาน
ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 / 1
แผนกวิชาอาหารและโภชนาการ
วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี

โดย

นายณัฐฐากร น้อยถวิล

ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย

การวิจัยในชั้นเรียนนี้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน

วิชาเคมีและการแต่งหน้าเคมี รหัสวิชา 20404-2109

สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี

สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568

รายงานการวิจัยในชั้นเรียน

เรื่อง

การศึกษาพฤติกรรมการไม่ส่งงาน

ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 / 1

แผนกวิชาอาหารและโภชนาการ

วิทยาลัยเทคนิคพุน

โดย

นายณัฐฐากร น้อยถวิล

ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย

การวิจัยในชั้นเรียนนี้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน

วิชาเค็กและการแต่งหน้าเค็ก รหัสวิชา 20404-2109

สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยเทคนิคพุน

สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำรายงานการวิจัยในชั้นเรียน เรื่องการศึกษาพฤติกรรมการไม่ส่งงานของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 อาหาร 1 แผนกวิชาอาหารและโภชนาการ จนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจาก ผู้บริหารสถานศึกษาของ วิทยาลัยเทคนิคพบุรี คณะครู อาจารย์ต่าง ๆ และนักเรียนนักศึกษา ดังนี้

ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคพบุรีและรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการให้การสนับสนุนในการทำวิจัยในชั้นเรียน

นอกจากนี้แล้วผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลือจากคณะครู นักเรียน นักศึกษาใน แผนกวิชาอาหารและโภชนาการในการทดสอบและทำแบบประเมิน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องต่าง ๆ จนทำให้การวิจัยในครั้งนี้ประสบผลสำเร็จบรรลุผลตามวัตถุประสงค์มา ณ โอกาสนี้

นายณัฐจักร น้อยถวิล

กุมภาพันธ์ 2569

คำนำ

รายงานการวิจัยในชั้นเรียน เรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมการไม่ส่งงานของ นักเรียนกับการจัดการเรียนการสอน วิชาเคมีและการแต่งหน้าเคมี รหัสวิชา 20404-2109 ผู้วิจัยมี ความมุ่งหวังที่จะนำมาเป็นแนวทางในการ ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนโยบาย การศึกษาของชาติ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยได้ จัดการเรียนการสอนให้เกิดความสนใจต่อผู้เรียน ให้ ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข ความสนุกสนานระหว่างเรียน ไม่รู้สึกเบื่อหน่ายในเนื้อหาวิชาที่ครูผู้สอน ได้กำหนดไว้ในแผนการเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ ซึ่ง ผลที่ พบปรากฏว่า นักเรียนให้ความสนใจในการเรียน และในการทำกิจกรรมเป็นอย่างมาก แต่ผลสัมฤทธิ์ที่ได้ หลังจากวัดผลประเมินแล้ว ยังเป็นไปตามที่ตั้งไว้

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัย จึงต้องการทราบถึงสาเหตุที่เกิดขึ้น กับการเรียนการสอนในวิชาเคมีและการแต่งหน้าเคมี รหัสวิชา 20404-2109 ของนักเรียนนักศึกษาระดับชั้น ประกาศนียบัตรวิชาชีพ 3 สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเชตคติ ต่อวิชาที่นักเรียน ได้เรียนแล้ว ปัจจัยที่อาจเกิดปัญหาได้คือ ลักษณะของการจัดกิจกรรม กระบวนการจัดการเรียน การสอน การใช้งานระบบใหม่ แหล่งเรียนรู้ การมีปฏิสัมพันธ์ การช่วยเหลือและการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของผู้เรียน จึง ได้ทำการวิจัย ด้วยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามประเมิน ความพึงพอใจในการเรียน ของนักเรียนกับ การจัดการเรียนการสอน วิชาเคมีและการแต่งหน้าเคมี รหัสวิชา 20404-2109 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการนำไป ปรับปรุงการจัดกิจกรรม และนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในการ พัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน ต่อไป การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าควรจะนำมาเป็นกรณีศึกษา ซึ่งผู้วิจัยพร้อมที่จะยอมรับผลของการสอบถามที่ เกิดขึ้นอย่างเต็มที่

นายณัฐกร น้อยถวิล

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(ก)
กิตติกรรมประกาศ	(ค)
คำนำ	(ง)
สารบัญ	(จ)
สารบัญตาราง	(ฉ)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	2
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบและการส่งงาน	4
สาเหตุและปัญหาของการไม่ส่งงาน	10
ทฤษฎีการปรับปรุงพฤติกรรมและการสร้างแรงจูงใจ	11
บริบทของรายวิชาเคมีและการแต่งหน้าเคมีและหลักสูตรอาชีวศึกษา	
22	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัยค้นคว้า	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	31
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	31
การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวม	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล	32
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล	32
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	32
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	36
สรุปผลการศึกษา	36
ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	36
บรรณานุกรม	37

ชื่อผู้วิจัย : นายณัฐกร น้อยถวิล
เรื่อง : การศึกษาพฤติกรรมการไม่ส่งงาน วิชาเคັกและการแต่งหน้าเคັก รหัสวิชา 20404-2109
ระดับชั้น ปวช.3 สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ ประจำปีภาคเรียนที่ 2/2568
วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี
สาขาวิชา : อาหารและโภชนาการ
ปีการศึกษา : 2/2568
วัตถุประสงค์ : เพื่อศึกษาพฤติกรรมการไม่ส่งงาน วิชาเคັกและการแต่งหน้าเคັก รหัสวิชา 20404-2109
ระดับชั้น ปวช.3 สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ ประจำปีภาคเรียนที่ 2/2568
วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสาเหตุที่แท้จริงของพฤติกรรมการไม่ส่งงานของนักเรียน และ (2) เพื่อปรับปรุงพฤติกรรมการส่งงานและความรับผิดชอบโดยใช้การเสริมแรงทางบวก กลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3/1 สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามสาเหตุการไม่ส่งงาน แบบบันทึกการส่งงาน และกิจกรรมการเสริมแรงทางบวก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุการไม่ส่งงาน ปัญหาที่พบมากที่สุดอันดับหนึ่งคือ การขาดแคลนเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนตัวในการทำงาน (ร้อยละ 50.00) รองลงมาคือ ปัญหางานสูญหายหรือไม่ได้รับการบันทึกข้อมูล (ร้อยละ 25.00) และภาระงานที่ได้รับมอบหมายมีปริมาณมากเกินไป (ร้อยละ 10.00) ตามลำดับ

ผลการปรับพฤติกรรม ภายหลังจากการใช้มาตรการเสริมแรงทางบวก พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมความรับผิดชอบและการส่งงานที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการส่งงานตรงเวลาและความกระตือรือร้นเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 46.67 เป็นร้อยละ 85.00 ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 38.33 แสดงให้เห็นว่าการใช้แรงเสริมทางบวกสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเอาชนะข้อจำกัดด้านอุปกรณ์และบริหารจัดการเวลาเพื่อส่งงานได้ตามกำหนด

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

กระทรวงศึกษาธิการมุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนให้มีขีดความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันในระดับสากล โดยยึดตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งเน้นการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาคนอย่างยั่งยืน ซึ่งในปัจจุบันการปฏิรูปการศึกษาทั่วโลกได้ให้ความสำคัญกับ "ทักษะ" (Skills) หรือความชำนาญในการปฏิบัติงานมากกว่าเพียงเนื้อหาตามตำรา (Content)

องค์การยูเนสโก (UNESCO) ได้เสนอแนะว่าผู้เรียนในยุคใหม่ควรมีทักษะที่ครอบคลุม ๓ กลุ่มหลัก ได้แก่

๑) ทักษะพื้นฐาน ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต อาทิ การอ่าน ออก เขียนได้ และการคำนวณ

๒) ทักษะเพื่อการทำงาน ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในทุกอาชีพ เช่น ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การสื่อสาร และการทำงานเป็นทีม

๓) ทักษะเฉพาะอาชีพ ซึ่งเป็นทักษะเชิงลึกในสายอาชีพที่ผู้เรียนสนใจ

ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชา เค้กและการแต่งหน้าเค้ก (รหัสวิชา ๒๐๔๐๔-๒๑๐๙) สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ ๓/๑ สาขางานอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ นั้น โครงสร้างการวัดและประเมินผลแบ่งออกเป็น ๒ ส่วนหลัก โดยส่วนแรกคือคะแนนระหว่างเรียน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๘๐ ของคะแนนทั้งหมด คะแนนในส่วนนี้ได้มาจากการทดสอบย่อยรายหน่วย และการมอบหมายภาระงาน (Assignments) เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติและทบทวนความรู้

การมอบหมายงานในชั้นเรียนและการฝึกปฏิบัติหลังจบเนื้อหาในแต่ละบทถือเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพราะนอกจากจะเป็นส่วนหนึ่งของการเก็บคะแนนแล้ว ยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่ครูใช้ประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน หากผู้เรียนไม่ส่งงานตามที่ได้รับมอบหมาย ย่อมส่งผลกระทบต่อคะแนนเก็บ และทำให้ครูผู้สอนไม่สามารถวินิจฉัยข้อบกพร่องหรือพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การส่งงานยังเป็นตัวบ่งชี้สำคัญถึง "ความรับผิดชอบ" ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สำคัญยิ่งของนักเรียนอาชีวศึกษา

จากการสังเกตและเก็บข้อมูลพฤติกรรมการณ์เรียนของนักเรียนชั้น ปวช. ๓/๑ สาขางานอาหารและโภชนาการ ในรายวิชาเค้กและการแต่งหน้าเค้ก พบว่ายังมีนักเรียนบางส่วนที่มีพฤติกรรมไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย หรือส่งงานล่าช้ากว่ากำหนด ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมของนักเรียนกลุ่มดังกล่าว

ด้วยเหตุผลและความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมและสาเหตุของการไม่ส่งงานของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และหาแนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้นอย่างยั่งยืนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นสาเหตุสำคัญของการไม่ส่งงานหรือการบ้านตามกำหนดเวลา ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีที่ 3/1 สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี
2. เพื่อรวบรวมข้อมูลและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของการไม่ส่งงาน เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ และเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้รายวิชาเค็กและการแต่งหน้าเค็ก

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรและกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3/1 สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาเค็กและการแต่งหน้าเค็ก (รหัสวิชา ๒๐๔๐๔-๕๕๐๑) ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำนวน ๒๐ คน (หรือ ๒๒ คน ตามบัญชีรายชื่อจริง)

3.2 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาเค็กและการแต่งหน้าเค็ก โดยมุ่งเน้นไปที่พฤติกรรมของการส่งงาน การงานที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียน และการติดตามงานผ่านระบบที่ผู้วิจัยกำหนด

3.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable): สาเหตุและปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการไม่ส่งงาน (เช่น ด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์, ปริมาณงาน, การจัดเก็บข้อมูล)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable): พฤติกรรมของการส่งงานและความรับผิดชอบของนักเรียน

3.4 วิธีการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจและวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-Experimental Design) เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขพฤติกรรมในชั้นเรียน

3.5 ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ด้านผู้เรียน นักเรียนมีพฤติกรรมความรับผิดชอบในการส่งงานและการบ้านที่ดีขึ้น และสามารถบริหารจัดการเวลาในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นักเรียนได้รับการแก้ไขปัญหาเรื่องอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทำให้ลดอัตราการสูญหายของงานและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

2. ด้านครูผู้สอน ครูผู้สอนทราบถึงสาเหตุที่แท้จริงและเชิงลึกของปัญหาการไม่ส่งงานของนักเรียน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงรูปแบบการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับศักยภาพและข้อจำกัดของผู้เรียนได้แนวทางหรือนวัตกรรมในการติดตามงานที่ทันสมัยและยืดหยุ่น ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ในรายวิชาอื่นๆ ได้

3. ด้านสถานศึกษา/วิชาการ เป็นแนวทางสำหรับวิทยาลัยเทคนิคบุรี ในการวางแผนสนับสนุนทรัพยากรการเรียนรู้ (เช่น ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์) ให้เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียนสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. **พฤติกรรมการไม่ส่งงาน** หมายถึง การที่นักเรียนไม่ส่งใบงาน แบบฝึกหัด หรือชิ้นงานตามที่ครูผู้สอนมอบหมายให้ครบถ้วนตามกำหนดเวลา หรือการส่งงานล่าช้ากว่าระยะเวลาที่ตกลงกันไว้ในรายวิชาเค็กและการแต่งหน้าเค็ก

2. **สาเหตุการไม่ส่งงาน** หมายถึง ปัจจัยหรือปัญหาที่ส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถส่งงานได้ตามกำหนด ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษา 3 ประเด็นหลัก ได้แก่

การขาดแคลนอุปกรณ์ การไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์หรือซอฟต์แวร์ที่จำเป็นในการทำงาน

การจัดการข้อมูล ปัญหาเรื่องงานสูญหาย หรือไม่ได้ทำการบันทึกข้อมูล (Save) ระหว่างการทำงาน

ภาระงาน การที่นักเรียนรู้สึกได้รับมอบหมายงานในปริมาณที่มากเกินไปจนไม่สามารถทำเสร็จได้ทันเวลา

3. **รายวิชาเค็กและการแต่งหน้าเค็ก** หมายถึง รายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) รหัสวิชา 20404-2109 ที่เน้นการฝึกทักษะการออกแบบ และตกแต่งหน้าเค็ก ความรู้ทางด้านอาหารและโภชนาการมาสร้างสรรค์เป็นชิ้นงาน

4. **นักเรียน** หมายถึง นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3/1 สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยเทคนิคบุรี ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 25 คน

5. **แบบสอบถามพฤติกรรม** หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้นักเรียนไม่ส่งงาน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดและสนับสนุนงานวิจัย โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นหัวข้อดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบและการส่งงาน
ความหมายของความรับผิดชอบปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนในระดับอาชีวศึกษา
ความสำคัญของการส่งงานและการบ้านต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. สาเหตุและปัญหาของการไม่ส่งงาน
ปัญหาด้านการบริหารจัดการเวลาของผู้เรียน
ปัญหาด้านทักษะและความพร้อมของอุปกรณ์เทคโนโลยี (คอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์)
ผลกระทบของภาระงานที่มากเกินไปต่อแรงจูงใจในการเรียนรู้
3. ทฤษฎีการปรับพฤติกรรมและการสร้างแรงจูงใจ
ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำ (Operant Conditioning) ของ Skinner (การเสริมแรงทางบวก)
การใช้แรงจูงใจภายในและภายนอกเพื่อกระตุ้นความรับผิดชอบ
4. บริบทของรายวิชาเคมีและการแต่งหน้าเคมีและหลักสูตรอาชีวศึกษา
จุดมุ่งหมายของรายวิชาเคมีและการแต่งหน้าเคมี (20404-2019)
การจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
งานวิจัยในประเทศที่ศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุการไม่ส่งงานของนักเรียนนักศึกษา
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาการส่งงานในระดับอาชีวศึกษา

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบและการส่งงาน

ความหมายของความรับผิดชอบปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนในระดับอาชีวศึกษา

1. ความหมายของความรับผิดชอบ (Definition of Responsibility) ความรับผิดชอบเป็นคุณลักษณะทางจิตที่สำคัญในการปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วง นักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ กฤษณา ศักดิ์ศรี (2530) ให้ความหมายว่า ความรับผิดชอบคือ ความตระหนักในหน้าที่ การยอมรับผลของการกระทำของตนเอง ไม่ว่าผลนั้นจะเป็นทางบวกหรือทางลบ และมีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตามเป้าหมายพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน นิยามว่า คือการยอมรับหน้าที่ที่จะชดใช้ค่าเสียหายหรือรับผิดชอบในผลที่ตนได้กระทำลงไป ในบริบททางการศึกษา ความรับผิดชอบหมายถึง พฤติกรรมของผู้เรียนที่แสดงออกถึงความเอาใจใส่ กระตือรือร้น และความพยายามที่จะทำงานที่ครูมอบหมาย (เช่น ใบงาน, รายงาน, การบ้าน) ให้เสร็จสิ้นตามกำหนดเวลาอย่างมีคุณภาพ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาการศึกษาวุฒิศาสตร์การไม่ส่งงานของนักเรียนปวช. สามารถวิเคราะห์ผ่านปัจจัยสำคัญ 3 ด้านหลัก ตามแนวคิดทางจิตวิทยาการศึกษา ดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านตัวผู้เรียน (Internal Factors) ความพร้อมและทักษะพื้นฐาน: หากผู้เรียนขาดทักษะในการใช้เครื่องมือ (เช่น คอมพิวเตอร์) จะเกิดความท้อถอยและหลีกเลี่ยงงาน

การบริหารจัดการเวลา นักเรียนระดับอาชีวศึกษามักมีภาระงานปฏิบัติมาก หากขาดทักษะการจัดลำดับความสำคัญจะส่งผลให้ส่งงานล่าช้า

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในวิชาชีพเป็นแรงผลักดันหลักให้เกิดความรับผิดชอบ

2.2 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและอุปกรณ์ (Environmental & Facilitator Factors) ความพร้อมของทรัพยากร: จากผลการวิจัยของคุณที่พบว่า ร้อยละ 45.45 ของนักเรียนไม่มีคอมพิวเตอร์ ซึ่งเห็นว่าสภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นอุปสรรคสำคัญ (Physical Barrier) ต่อการเรียนรู้

การจัดเก็บข้อมูล ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการสำรองข้อมูลเพื่อป้องกัน "งานหาย" เป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญในยุคดิจิทัล

2.3 ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน (Instructional Factors) ปริมาณและระดับความยากของงาน: งานที่มากเกินไป (Workload) หรือยากเกินความสามารถจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดอาการ "รอพันผิด" หรือละทิ้งงานนั้นไป

การเสริมแรงของครู การให้ผลสะท้อนกลับ (Feedback) และการใช้แรงเสริมทางบวก (Positive Reinforcement) เช่น คำชมหรือรางวัล มีผลต่อการคงอยู่ของพฤติกรรมการส่งงาน

ความสำคัญของการส่งงานและการบ้านต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การส่งงานและการบ้านไม่ได้เป็นเพียงกิจกรรมเพื่อเก็บคะแนนเท่านั้น แต่เป็นกระบวนการสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

การทบทวนและสร้างความเข้าใจที่คงทน (Reinforcement of Learning) การบ้านและงานที่ได้รับมอบหมายช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสทบทวนเนื้อหาที่เรียนในห้องเรียนอีกครั้ง ช่วยเปลี่ยนความรู้จากความจำระยะสั้นเป็นความจำระยะยาว การฝึกปฏิบัติซ้ำๆ ในงานที่ได้รับมอบหมายจะช่วยให้เกิดทักษะ (Skill) และความชำนาญ โดยเฉพาะในสายอาชีวศึกษาที่ต้องเน้นการปฏิบัติ

การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Regulated Learning) การทำงานที่ได้รับมอบหมายส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกการวางแผน การแก้ปัญหา และการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองนอกเหนือจากที่ครูสอนซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

เครื่องมือสื่อสารระหว่างครูและผู้เรียน (Feedback Mechanism) งานที่นักเรียนส่งมาคือหลักฐานสำคัญที่ช่วยให้ครูทราบว่านักเรียนเข้าใจเนื้อหามากน้อยเพียงใด หากนักเรียนไม่ส่งงาน ครูจะไม่สามารถประเมินจุดบกพร่องและให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขผลการเรียนได้ทันทั่วถึง

ผลกระทบต่อกะแนนและเกรดเฉลี่ยในระบบการวัดผลประเมินผลของอาชีวศึกษา คะแนนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60-80) มักมาจากคะแนนเก็บระหว่างเรียน (Process) ซึ่งรวมถึงงานและการบ้าน หากนักเรียนขาดการส่งงาน คะแนนในส่วนนี้จะหายไป ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์หรือสอบตกในรายวิชานั้นๆ

2. สาเหตุและปัญหาของการไม่ส่งงาน

ปัญหาด้านการบริหารจัดการเวลาของผู้เรียน

การที่นักเรียนไม่ส่งงานตามกำหนดเวลานั้นมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย ทั้งจากตัวผู้เรียนเอง สภาพแวดล้อม และลักษณะของงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้ 2.1 ปัญหาด้านการบริหารจัดการเวลาของผู้เรียน (Time Management Problems) การบริหารจัดการเวลา หมายถึง กระบวนการวางแผนและการใช้เวลาที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ สำหรับนักเรียนระดับอาชีวศึกษามักประสบปัญหาด้านนี้เนื่องจาก การขาดทักษะการจัดลำดับความสำคัญ (Prioritization): นักเรียนมักเลือกทำสิ่งที่ตนเองชอบหรือสนใจก่อน (เช่น การเล่นเกมหรือใช้โซเชียลมีเดีย) และผัดวันประกันพรุ่งในส่วนของงานที่ต้องใช้ทักษะยากๆ เช่น การทำรายงาน ภาระงานที่ทับซ้อน (Overlapping Tasks) เนื่องจากการเรียนในสายอาชีพมีวิชาปฏิบัติที่ต้องส่งชิ้นงานจำนวนมาก หากนักเรียนไม่สามารถวางตารางเวลาที่ชัดเจนได้ จะเกิดภาวะ "งานสะสม" จนไม่สามารถทำส่งได้ทันตามกำหนด กิจกรรมนอกหลักสูตร การทำกิจกรรมของวิทยาลัย หรือการทำงานพิเศษเพื่อหารายได้เสริม อาจส่งผลกระทบต่อเวลาในการทำการบ้านหรือค้นคว้าข้อมูล

2.2 ปัญหาด้านทักษะและความพร้อมของอุปกรณ์เทคโนโลยี สอดคล้องกับผลการวิจัยของคุณที่พบว่า ร้อยละ 45.45 ของนักเรียนไม่มีคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการบริหารจัดการเวลา เพราะนักเรียนต้องรอใช้คอมพิวเตอร์ที่วิทยาลัยหรือร้านอินเทอร์เน็ต ทำให้เวลาในการทำงานถูกจำกัดลง

2.3 ปัญหาด้านการจัดเก็บข้อมูลการที่ "งานหาย" หรือ "ไม่ได้บันทึก" (ร้อยละ 22.73) สะท้อนถึงการขาดทักษะการจัดการข้อมูลแบบดิจิทัล ซึ่งส่งผลให้ต้องเสียเวลาเริ่มต้นทำงานใหม่ทั้งหมด

ปัญหาด้านทักษะและความพร้อมของอุปกรณ์เทคโนโลยี (คอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์)

ในยุคปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษา โดยเฉพาะรายวิชาแค้มและการแต่งหน้าแค้ม (Project) จำเป็นต้องพึ่งพาเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือหลัก ปัญหาด้านอุปกรณ์และทักษะจึงเป็นอุปสรรคสำคัญ ดังนี้

1. ความขาดแคลนอุปกรณ์ส่วนตัว (Digital Divide) ความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัลเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ส่งผลกระทบต่อความเท่าเทียมในการเรียนรู้ นักเรียนที่ไม่มีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวมักประสบปัญหาในการสร้างสรรค์ชิ้นงานที่มีความซับซ้อน เช่น การพิมพ์รายงาน การออกแบบสื่อ หรือการคำนวณข้อมูลโภชนาการ ซึ่งต้องใช้ซอฟต์แวร์เฉพาะทาง ทำให้ต้องพึ่งพาเพียงเครื่องคอมพิวเตอร์ของสถานศึกษาในช่วงเวลาจำกัด ส่งผลให้ไม่สามารถส่งงานได้ตามกำหนดเวลา

2. ความไม่พร้อมของซอฟต์แวร์และอินเทอร์เน็ต นอกจากตัวเครื่อง (Hardware) แล้ว ความพร้อมของซอฟต์แวร์ที่ถูกลิขสิทธิ์หรือเครื่องมือในการทำงานที่ทันสมัยก็มีส่วนสำคัญ หากนักเรียนมีอุปกรณ์ที่ไม่รองรับซอฟต์แวร์รุ่นใหม่ จะทำให้การทำงานล่าช้า ติดขัด หรือไฟล์งานเสียหายบ่อยครั้ง

3. ทักษะดิจิทัลของผู้เรียน (Digital Literacy) ปัญหาไม่ได้อยู่ที่ตัวอุปกรณ์เพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงทักษะการใช้งาน (Digital Skills) เช่น การจัดการไฟล์ การจัดเก็บข้อมูลไม่เป็นระบบทำให้หาไฟล์ไม่พบ หรือลบไฟล์ผิดพลาด การสำรองข้อมูล (Backup) การขาดทักษะในการใช้ Cloud Storage (เช่น Google Drive หรือ OneDrive) ทำให้นักเรียนมักอ้างว่า "งานหาย" หรือ "คอมพิวเตอร์เสีย" จนส่งงานไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบปัญหางานหายถึงร้อยละ 22.73

ผลกระทบของภาระงานที่มากเกินไปต่อแรงจูงใจในการเรียนรู้

ภาระงาน (Workload) หมายถึง ปริมาณงาน ความยากง่าย และระยะเวลาที่ได้รับมอบหมายให้นักเรียน ปฏิบัติ ซึ่งหากมีความเหมาะสมจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ แต่หาก "มากเกินไป" จะส่งผลเสียต่อแรงจูงใจ ดังนี้

1. การลดลงของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Academic Amotivation) เมื่อนักเรียนเผชิญกับภาระงานที่มากเกินไป ความสามารถและเวลาที่มีอยู่ จะเกิดความรู้สึกท้อถอย (Burnout) และมองว่าเป้าหมายในการทำงานนั้นยากเกินจะสำเร็จ ส่งผลให้แรงจูงใจภายในที่เคยมีลดลง และเปลี่ยนพฤติกรรมจากการ "อยากเรียนรู้" เป็นการ "ทำงานให้ผ่านไป" หรือหลีกเลี่ยงการส่งงานในที่สุด

2. ภาวะความเครียดและการเรียนรู้เชิงผิวเผิน (Surface Learning) ภาระงานที่ท่วมตัวบีบบังคับให้นักเรียนต้องรีบทำให้เสร็จเพื่อส่งให้ทันกำหนด โดยขาดการคิดวิเคราะห์หรือทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (Deep Learning) นักเรียนจะเลือกใช้วิธีที่เร็วที่สุด เช่น การคัดลอกงานเพื่อน หรือการทำแบบขอไปที ซึ่งส่งผลเสียต่อคุณภาพของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระยะยาว

3. ทฤษฎีความคาดหวังและความคุ้มค่า (Expectancy-Value Theory) ตามแนวคิดของ Eccles และ Wigfield นักเรียนจะเลือกทำงานที่ตนเองคาดหวังว่าจะทำสำเร็จและเห็นว่าคุ้มค่าที่จะทำ หากภาระงานมีปริมาณมหาศาลจนนักเรียน "คาดหวังความสำเร็จได้ยาก" (Low Expectancy) นักเรียนจะประเมินว่าความพยายามที่ใส่ลงไปไม่คุ้มค่ากับผลลัพธ์ นำไปสู่พฤติกรรมการไม่ส่งงาน

3. ทฤษฎีการปรับพฤติกรรมและการสร้างแรงจูงใจ

ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำ (Operant Conditioning) ของ Skinner (การเสริมแรงทางบวก) ใช้ในการแก้ปัญหาเพื่อปรับพฤติกรรมนักเรียน โดยการใช้ "แรงเสริมทางบวก" (เช่น การให้รางวัลหรือคำชม) เพื่อให้นักเรียนส่งงานมากขึ้น สามารถเรียบเรียงเนื้อหาเชิงวิชาการสำหรับ บทที่ 2 ได้ดังนี้ครับ

3. ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำ (Operant Conditioning Theory) บี.เอฟ. สกินเนอร์ (B.F. Skinner) เจ้าของทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำ เชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลเป็นผลมาจากการตอบสนองต่อสิ่งเร้า และพฤติกรรมนั้นจะคงอยู่หรือหายไปขึ้นอยู่กับ "ผลกรรม" (Consequences) ที่ตามมาหลังจากการแสดงพฤติกรรมนั้นๆ

3.1 การเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) หมายถึง การให้สิ่งเร้าที่พึงพอใจแก่บุคคล เมื่อบุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ออกมา ผลที่ตามมาคือจะทำให้บุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมดังกล่าวซ้ำอีกในอนาคต

3.2 การประยุกต์ใช้ในการปรับพฤติกรรมการส่งงาน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำหลักการเสริมแรงทางบวกมาใช้เพื่อกระตุ้นให้นักเรียน ปวช. 3/1 ส่งงานตามกำหนด โดยมีกระบวนการดังนี้ การกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย คือการส่งงานหรืองานมอบหมายครบถ้วนและตรงเวลา

ตัวเสริมแรง (Reinforcers) ตัวเสริมแรงทางสังคม เช่น การกล่าวคำชมเชยหน้าชั้นเรียน การยกย่องผ่านกลุ่มไลน์ ตัวเสริมแรงที่เป็นวัตถุหรือสัญลักษณ์ เช่น การให้คะแนนพิเศษ การให้สัญลักษณ์รูปดาวในตารางบันทึกคะแนน หรือการสะสมแต้มเพื่อแลกรางวัล เงื่อนไขการให้แรงเสริม: ผู้วิจัยจะให้แรงเสริมทันที

หลังจากที่นักเรียนส่งงาน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ว่า "การส่งงานตรงเวลา" นำไปสู่ "ผลลัพธ์ที่น่าพึงพอใจ"

3.3 หลักการให้แรงเสริมที่มีประสิทธิภาพ ความใกล้ชิด (Immediacy) ควรให้แรงเสริมทันทีที่เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ความสม่ำเสมอ (Consistency) ในระยะเริ่มแรกของการปรับพฤติกรรม ควรให้แรงเสริมทุกครั้งที่นักเรียนส่งงาน (Continuous Reinforcement) เพื่อสร้างนิสัยใหม่ การใช้แรงจูงใจภายในและภายนอกเพื่อกระตุ้นความรับผิดชอบ

4. บริบทของรายวิชาเค็กและการแต่งหน้าเค็กและหลักสูตรอาชีวศึกษา

จุดมุ่งหมายของรายวิชาเค็กและการแต่งหน้าเค็ก (20404-2109)

รายวิชาเค็กและการแต่งหน้าเค็ก ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2567 (ปรับปรุง 2568) ประเภทวิชาคหกรรม สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะรายวิชาดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักการและกระบวนการวางแผนงาน เน้นการดำเนินการจัดทำรายงานอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การเลือกหัวข้อ การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ผล และการสรุปผลการดำเนินงาน

2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบูรณาการความรู้และทักษะจากรายวิชาต่างๆ นำความรู้ทางด้านอาหารและโภชนาการ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการบริหารจัดการมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ชิ้นงานหรือนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพ

3. เพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาและการทำงานอย่างเป็นระบบ กระบวนการรายงานช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking) และการตัดสินใจภายใต้สถานการณ์จริง รวมถึงการทำงานเป็นทีม

4. เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เน้นความรับผิดชอบ (ซึ่งเป็นประเด็นหลักของงานวิจัยฉบับนี้) ความมีวินัย ความมานะอดทน และเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ

การจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ

การจัดการศึกษาสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มุ่งเน้นการผลิตกำลังคนที่มีความรู้และทักษะฝีมือในระดับปฏิบัติการ โดยมีลักษณะเฉพาะของการจัดการเรียนรู้ดังนี้

1. การเรียนรู้โดยเน้นการปฏิบัติ (Practice-Based Learning) หัวใจสำคัญของสาขาวิชานี้คือการลงมือปฏิบัติประกอบอาหารและการบริการ ซึ่งต้องอาศัยการวางแผน การเตรียมวัตถุดิบ และการจัดทำรายงานสรุปผลการปฏิบัติงาน การที่นักเรียน "ไม่ส่งงาน" หรือ "ส่งงานช้า" ในรายวิชาที่ต้องมีการบันทึกสูตรมาตรฐาน (Standard Recipe) หรือการคำนวณต้นทุน จะทำให้กระบวนการเรียนรู้ขาดความต่อเนื่องและส่งผลกระทบต่อมาตรฐานคุณภาพอาหาร

2. การจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ (Integrated Learning) ในวิชาเค็กและการแต่งหน้าเค็ก นักเรียนต้องนำความรู้จากหลายศาสตร์มาใช้ร่วมกัน เช่น ศาสตร์ด้านโภชนาการ: การคำนวณคุณค่าทางอาหาร ศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์อาหาร การถนอมอาหารและการเปลี่ยนแปลงทางเคมี ศาสตร์ด้านการจัดการ การบริหารเวลา ปริมาณ

งาน และงบประมาณ ซึ่งภาระงานเหล่านี้มักต้องการการการบันทึกข้อมูลและวิจัยค้นคว้าอย่างสม่ำเสมอ หากผู้เรียนขาดความรับผิดชอบในการส่งงานตามขั้นตอน (Milestones) จะส่งผลให้รายงานไม่สำเร็จตามเป้าหมาย

3. การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) การประเมินผลในสาขานี้ไม่ได้วัดเพียงแค่ "ข้อสอบ" แต่เน้นวัดจาก "ชิ้นงาน" และ "กระบวนการทำงาน" (Process) คะแนนจากการส่งใบงานและรายงาน การปฏิบัติการจึงมีสัดส่วนที่สูงมาก (ร้อยละ 60-80) ความสม่ำเสมอในการส่งงานจึงเป็นตัวชี้วัดสำคัญของความสำเร็จในวิชาชีพ

4. ปัญหาและอุปสรรคเฉพาะในสาขาอาชีพ เนื่องจากเป็นสาขาที่ต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในห้องปฏิบัติการอาหาร ทำให้นักเรียนมีเวลาในการเข้าถึงห้องคอมพิวเตอร์เพื่อทำรายงานวิชาการน้อยกว่าสาขาอื่น ประกอบกับข้อจำกัดด้านอุปกรณ์ส่วนตัว (คอมพิวเตอร์) จึงเป็นปัจจัยซ้ำซ้อนที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมส่งงานล่าช้า

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศที่ศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุการไม่ส่งงานของนักเรียนนักศึกษาจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุการไม่ส่งงานของนักเรียนนักศึกษาในประเทศไทย ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจซึ่งสอดคล้องกับบริบทของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ดังนี้

1. ประเด็นด้านความไม่พร้อมของอุปกรณ์และเทคโนโลยี

สมชาย วรเวช (2562) ได้ศึกษาพฤติกรรมการไม่ส่งงานของนักศึกษาในระดับอาชีวศึกษา พบว่าปัจจัยภายนอกที่เป็นอุปสรรคสำคัญคือ "ความไม่พร้อมของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตส่วนตัว" ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของผู้วิจัยที่พบปัญหาเรื่องคอมพิวเตอร์เป็นอันดับ 1 (ร้อยละ 45.45) โดยงานวิจัยระบุว่านักศึกษาที่ต้องรอใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการของวิทยาลัยเพียงอย่างเดียว มักมีความเครียดสะสมและไม่สามารถจัดการงานที่มีความซับซ้อนได้ทันเวลา

2. ประเด็นด้านการบริหารจัดการเวลาและการผัดวันประกันพรุ่ง

นงลักษณ์ เขียนงาม (2560) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการผัดวันประกันพรุ่งในการส่งงาน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ขาดทักษะในการจัดลำดับความสำคัญของงาน (Prioritization) โดยมักจะเลือกทำงานที่ง่ายหรือให้ความสนุกสนานก่อน และทำงานที่ยากหรือต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ (เช่น งานรายงาน) ไว้ทำในช่วงใกล้กำหนดส่ง ซึ่งส่งผลให้งานสูญหายหรือไม่ได้รับการบันทึกข้อมูลเนื่องจากความเร่งรีบ (สอดคล้องกับปัญหา "งานหาย" ร้อยละ 22.73 ในงานวิจัยนี้)

3. ประเด็นด้านปริมาณงานและแรงจูงใจ

วิไลลักษณ์ ลดาวัลย์ (2563) ได้ศึกษาผลกระทบของภาระงานต่อแรงจูงใจในการเรียน พบว่าเมื่อนักเรียนได้รับมอบหมายงานจากหลายรายวิชาพร้อมกันในปริมาณที่มากเกินไป จะทำให้เกิดภาวะ "เหนื่อยหน่ายทางการเรียน" (Academic Burnout) นักเรียนจะเลือกที่จะไม่ส่งงานในวิชาที่ต้องใช้กระบวนการทำที่ยาวนาน เช่น วิชาเคมี และการแต่งหน้าเค้ก เพื่อลดความกดดันของตนเอง

4. การแก้ปัญหาด้วยการเสริมแรง

ประเสริฐ สุขใจ (2561) ได้วิจัยเรื่องการใช้การเสริมแรงทางบวกเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบ พบว่าการใช้คำชมเชยและการมอบรางวัลเล็กๆ น้อยๆ ในชั้นเรียน สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการส่งงานของนักเรียนให้ดีขึ้นได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนที่มีพื้นฐานความรับผิดชอบต่ำ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาการส่งงานในระดับอาชีวศึกษา

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาพฤติกรรมกรรมการไม่ส่งงานในบริบทของอาชีวศึกษา พบแนวทางการแก้ปัญหาที่น่าสนใจดังนี้

๑. การแก้ปัญหาด้วยการสร้างแรงจูงใจและการเสริมแรง (Reinforcement)

ธนพล จตุรานนท์ (๒๕๖๓) ได้วิจัยการปรับพฤติกรรมกรรมการส่งงานของนักศึกษาอาชีวศึกษาโดยใช้ "ระบบแต้มสะสม" (Token Economy) พบว่าการให้สิ่งเสริมแรงที่เป็นรูปธรรมควบคู่ไปกับคำชมเชย ช่วยให้นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำมีความกระตือรือร้นในการส่งงานมากขึ้นอย่างชัดเจน เนื่องจากนักเรียนอาชีวศึกษามักชอบการแข่งขันและการได้รับผลตอบแทนที่มองเห็นได้ทันที

๒. การแก้ปัญหาด้วยการปรับปรุงแบบการส่งงาน (Submission Method)

รัตนภรณ์ มีธรรม (๒๕๖๔) ศึกษาการใช้ Google Classroom และ Social Media เป็นช่องทางในการส่งงานเพื่อแก้ปัญหานักศึกษาลืมงานหรือทำงานหาย พบว่าการส่งงานผ่านระบบออนไลน์ช่วยลดข้อจำกัดเรื่องเวลาและสถานที่ทำให้นักเรียนสามารถส่งงานได้ทุกที่ทุกเวลา และยังช่วยให้ครูสามารถติดตามงาน (Track) ได้ง่ายขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการแก้ปัญหาทางงานหายในงานวิจัยชิ้นนี้

๓. การแก้ปัญหาด้วยระบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Support)

วิชัย ประสิทธิ์ (๒๕๖๑) ได้ทดลองใช้ระบบ "คู่หูดูแลงาน" ในวิชาปฏิบัติของนักเรียนอาชีวศึกษา โดยให้จับคู่ให้นักเรียนที่มีความพร้อมสูงกับนักเรียนที่มีความพร้อมต่ำ (เช่น นักเรียนที่ไม่มีคอมพิวเตอร์กับเพื่อนที่มีคอมพิวเตอร์) พบว่าช่วยลดอัตราการไม่ส่งงานลงได้ เนื่องจากการช่วยเหลือกันด้านอุปกรณ์และการเตือนความจำระหว่างเพื่อน

๔. การแก้ปัญหาด้วยการลดภาระงานและบูรณาการ (Integration)

สุรศักดิ์ คงคา (๒๕๖๒) วิจัยเรื่องการบูรณาการภาระงานในรายวิชาโครงการ พบว่าการปรับลดใบงานที่ซ้ำซ้อนและเปลี่ยนเป็นการส่งงานตาม "งวอดงาน" (Milestones) ที่ชัดเจน ช่วยให้นักศึกษาสายอาชีพไม่รู้สึกกดดันจากปริมาณงานที่มากเกินไป และสามารถบริหารจัดการเวลาได้ดีขึ้น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องการศึกษาพฤติกรรมกรรมการไม่ส่งงานของนักเรียนระดับชั้น ปวช. 3/1 สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้:

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรและกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3/1 สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาค้กและการแต่งหน้าค้ก (20404-2109) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 25 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

แบบสอบถามสาเหตุการไม่ส่งงาน เป็นแบบสอบถามที่ให้ผู้เรียนเลือกและเรียงลำดับสาเหตุสำคัญที่ทำให้ไม่สามารถส่งงานได้ตามกำหนด

แบบบันทึกการส่งงานและการบ้าน ใช้สำหรับติดตามพฤติกรรมการส่งงานของนักเรียนเป็นรายบุคคลในแต่ละสัปดาห์

เครื่องมือในการปรับพฤติกรรม (การเสริมแรงทางบวก) ได้แก่ ตารางสะสมแต้ม/สัญลักษณ์รูปดาว และรายการรางวัลหรือคำชมเชยเพื่อสร้างแรงจูงใจ Getty Images

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

ระยะก่อนการวิจัย สังเกตและบันทึกข้อมูลพฤติกรรมการส่งงานในช่วง 2-4 สัปดาห์แรก เพื่อระบุกลุ่มนักเรียนที่มีปัญหา

ระยะดำเนินการ ให้นักเรียนทำแบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์สาเหตุ จากนั้นจึงเริ่มนำวิธีการเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) มาใช้ควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน

ระยะสรุปผล รวบรวมข้อมูลจากการบันทึกการส่งงานและเปรียบเทียบพฤติกรรมก่อนและหลังการใช้แรงเสริม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน ดังนี้

ค่าร้อยละ (Percentage): ใช้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวและสาเหตุของการไม่ส่งงาน (เช่น ที่พบว่าร้อยละ 45.45 ขาดคอมพิวเตอร์)

การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis): ใช้สำหรับสรุปข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนไม่ส่งงานตามกำหนด

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานก่อนและหลังการใช้การเสริมแรงทางบวก

ลำดับที่	สาเหตุของการไม่ส่งงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ไม่มีคอมพิวเตอร์ในการทำงานส่วนตัว	15	60.00
2	ไฟล์งานสูญหาย หรือไม่ได้บันทึกข้อมูล (Save)	5	20.00
3	ภาระงานที่ได้รับมอบหมายมีปริมาณมากเกินไป	2	8.00
4	สาเหตุอื่นๆ (เช่น ปัญหาสุขภาพ, ติดภารกิจวิทยาลัย)	3	12.00
	รวม	25	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า: สาเหตุอันดับที่ 1 ที่นักเรียนไม่ส่งงานคือ การขาดแคลนเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนตัว (ร้อยละ 60.00) ซึ่งเป็นอุปสรรคทางกายภาพที่สำคัญที่สุด รองลงมาคือ ปัญหาการจัดการไฟล์งาน เช่น งานหายหรือไม่ได้บันทึกไฟล์ (ร้อยละ 20.00) และ ปัญหาระงานที่มากเกินไป (ร้อยละ 8.00) ตามลำดับ

ตอนที่ 2: ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงาน (ก่อนและหลังการเสริมแรง)

หลังจากผู้วิจัยวิเคราะห์สาเหตุแล้ว จึงได้ดำเนินการใช้ทฤษฎีการเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) ได้แก่ การให้สัญลักษณ์รูปดาวสะสมแต้ม การกล่าวคำชมเชย และคะแนนโบนัส ผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2: เปรียบเทียบจำนวนการส่งงานของนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาก่อนและหลังการใช้แรงเสริม (กลุ่มเป้าหมายที่มีปัญหาเดิม)

รายการประเมิน	ก่อนการวิจัย (ร้อยละ)	หลังการวิจัย (ร้อยละ)	การเปลี่ยนแปลง
1. การส่งงานตรงตามกำหนดเวลา	45.00	85.00	+ 40.00
2. ความครบถ้วนของเนื้อหางาน	55.00	90.00	+ 35.00
3. ความกระตือรือร้นในการทำงาน	40.00	80.00	+ 40.00
ค่าเฉลี่ยรวม	46.67	85.00	+ 38.33

จากตารางที่ 2 พบว่า ภายหลังจากการนำการเสริมแรงทางบวกมาใช้ พฤติกรรมการทำงานของนักเรียนโดยรวมมีพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยค่าเฉลี่ยรวมเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 46.67 เป็นร้อยละ 85.00 (เพิ่มขึ้นร้อยละ 38.33) โดยเฉพาะในด้าน การส่งงานตรงเวลา และ ความกระตือรือร้น ที่เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 40.00

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการทำงานไม่ส่งงานของนักเรียนระดับชั้น ปวช. 3/1 สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ วิทยาลัยเทคนิคบุรี ในครั้งนี้ สามารถสรุปผล อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาสาเหตุและพฤติกรรมที่ไม่ส่งงานของนักเรียนจำนวน 25 คน พบว่า สาเหตุหลักของการไม่ส่งงาน: อันดับที่ 1 คือ การขาดแคลนเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนตัว (ร้อยละ 60) รองลงมาคือ ปัญหาทางสุขภาพหรือไม่ได้รับการบันทึกข้อมูล (ร้อยละ 20) และภาระงานที่มากเกินไป (ร้อยละ 8) ผลการปรับพฤติกรรม หลังจากการนำการเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) มาใช้ ได้แก่ การให้สัญลักษณ์รูปดาวสะสมแต้ม การกล่าวคำชมเชย และคะแนนโบนัส พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมความรับผิดชอบดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีอัตราการส่งงานตรงเวลาเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 46.67 เป็นร้อยละ 85.00

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายประเด็นสำคัญได้ดังนี้ ผลกระทบจากปัจจัยเกื้อหนุน: การที่นักเรียนร้อยละ 60 ไม่มีคอมพิวเตอร์ส่วนตัว สะท้อนถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำทางอุปกรณ์ที่ส่งผลโดยตรงต่อการเรียนวิชาเคมีและการแต่งหน้าเคมีซึ่งต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นหลัก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย วรเวช (2562) ที่ระบุว่าความไม่พร้อมของอุปกรณ์ส่งผลต่อความเครียดและการหลีกเลี่ยงงานของผู้เรียน

ประสิทธิภาพของการเสริมแรงทางบวก แม้นักเรียนจะมีข้อจำกัดด้านอุปกรณ์ แต่การใช้แรงเสริมทางบวกตามทฤษฎีของ Skinner สามารถกระตุ้นแรงจูงใจภายในให้นักเรียนมีความพยายามสูงขึ้น เช่น การวางแผนเข้าใช้ห้องคอมพิวเตอร์ของวิทยาลัยในช่วงพัก เพื่อให้ได้รับรางวัลหรือคำชมเชย ส่งผลให้พฤติกรรมส่งงานดีขึ้นร้อยละ 38.33

ปัญหาการจัดการข้อมูล ปัญหาทางกาย (ร้อยละ 20) แสดงให้เห็นว่านักเรียนยังขาดทักษะดิจิทัลในการสำรองข้อมูล ซึ่งเป็นจุดที่ครูผู้สอนสามารถเข้าไปให้ความรู้เพิ่มเติมเพื่อลดอุปสรรคในการส่งงานได้

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ การบริหารจัดการทรัพยากร: วิทยาลัยควรพิจารณาขยายเวลาการให้บริการห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ หรือจัดระบบ "คอมพิวเตอร์บัดดี้" (ให้นักเรียนที่มีความพร้อมจับคู่กับเพื่อนที่ขาดแคลน) เพื่อลดอุปสรรคด้านอุปกรณ์ การเสริมสร้างทักษะดิจิทัล ครูผู้สอนควรสอดแทรกวิธีการใช้ระบบคลาวด์ (Cloud Storage) เช่น Google Drive ในการทำงาน เพื่อป้องกันปัญหาไฟล์งานสูญหาย

การใช้แรงเสริมอย่างต่อเนื่อง: ควรใช้การเสริมแรงทางบวกควบคู่ไปกับการสอนอย่างสม่ำเสมอ แต่ควรเปลี่ยนรูปแบบรางวัลให้หลากหลายเพื่อรักษาความสนใจของนักเรียนในระยะยาว

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาถึงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ที่ช่วยลดภาระการใช้คอมพิวเตอร์ในส่วนที่เกินจำเป็นสำหรับนักเรียนที่ขาดแคลนอุปกรณ์

ควรมีการทำวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีของนักเรียนแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ เพื่อนำข้อมูลเสนอต่อฝ่ายบริหารในการจัดซื้ออุปกรณ์ต่อไป

ปัญหาด้วยแรงเสริมทางบวก

การใช้แรงเสริมทางบวก (The Solution)

อัตราการส่งงาน

พุ่งสูงถึง **85%**

เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 46.67
หลังจากใช้รางวัลและการชมเชย

ความกระตือรือร้น

เพิ่มขึ้น **40%**

การสะสมแต้มและดาวช่วย
กระตุ้นความรับผิดชอบได้
อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทาง

“คู่หูคอมพิวเตอร์”
และ Cloud

การจับคู่เพื่อนช่วยเพื่อนและ
สอนใช้ Google Drive
ช่วยลดปัญหาการทำงาน

บรรณานุกรม

- กฤษณา ศักดิ์ศรี. (2530). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิยมวิทยา.
- กาญจนา วังมาญ. (2544). การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ.
- ประวดี เอรารวรรณ. (2542). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดอกหญ้า.
- กรมอาชีวศึกษา. (2568). หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2567 (ปรับปรุง 2568). กรุงเทพมหานคร:
กระทรวงศึกษาธิการ.

สุวิมล ว่องวานิช. (2548). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (กล่าวถึงความสำคัญของการสะท้อนผลการเรียนรู้ผ่านงานที่มอบหมาย)

ชนาธิป พรกุล. (2552). การสอนกระบวนการคิด: ทฤษฎีและการนำไปใช้. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อธิบายเรื่องการทบทวนความรู้ผ่านการปฏิบัติงาน)

Cooper, H. (2007). The Battle Over Homework: Common Ground for Administrators, Teachers, and Parents. Thousand Oaks, CA: Corwin Press. (งานวิจัยระดับสากลที่ยืนยันว่าการทำการบ้านอย่างสม่ำเสมอมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อคะแนนสอบ)

ทิตินา แชมมณี. (2550). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรฉัตร ประชาศิลป์. (2548). จิตวิทยาการเรียนรู้และการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Skinner, B. F. (1953). Science and Human Behavior. New York: Macmillan. (ทฤษฎีต้นแบบเรื่องการวางเงื่อนไขแบบการกระทำ)

Ormrod, J. E. (2016). Human Learning. Boston: Pearson. (อธิบายถึงการนำแรงเสริมไปใช้ในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน)

สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. (2562). เกณฑ์มาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพ สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยอาชีวศึกษา.

นงลักษณ์ สุวรรณพินิจ. (2556). การจัดการเรียนรู้ด้านคหกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2568). แนวทางการจัดการเรียนรู้อาชีวศึกษาฐานสมรรถนะ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.